

OMFORENT DOKUMENT FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET LYNGDAL KOMMUNE

Foto: Rune Hauan

INNHold

Formål for strategidokument	
Idrett- og friluftsliv. Bakgrunn, virkeområde, avgrensinger og begrepsavklaringer	4
Definisjoner og begrepsavklaringer	5
Nasjonale og lokale føringer	7
Status og situasjonsbeskrivelse	9
Lyngdal sør	10
Lyngdal nord	11
Utfordringsbildet for den nye kommunen og satsingsområder	17
Prioritert handlingsprogram for spillemiddelsøknader 2020	
Ordinære anlegg	19
Nærmiljøanlegg	21

FORMÅL FOR STRATEGIDOKUMENT

Idrett- og Friluftsliv. Bakgrunn, virkeområde, avgrensinger og begrepsavklaringer.

Sammenslåingen av Audnedal og Lyngdal kommuner, med virkning fra 01.01.2020 medførte behov for et omforent dokument som omhandlet den nye kommunens behov og planer for idrett- og friluftsliv – slik at det kan søkes om spillemidler inntil en ny, vedtatt kommunal plan er på plass.

Dette dokumentet erstattet Lyngdal kommunes tidligere *"Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet"* og Audnedal kommunes del om Friluftsliv og kultur (1.3.1: del av kommuneplan 2009-2020), da det først ble vedtatt i kommunestyret høsten 2019. Dokumentet skal nå rulleres.

I bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, heter det at:

2.4.4 Omtale i kommunal plan

«Anlegget skal være del av en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet».

Som en del av omforent dokument for idrett og fysisk aktivitet inngår prioritert handlingsplan for nærmiljøanlegg og ordinære anlegg. Handlingsplanen rulleres årlig.

Foto: Tobias Mathlau

Definisjoner og begrepsavklaringer

Idrett:

Med idrett menes aktivitet i form av konkurranse, eller trening i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet:

Med fysisk aktivitet menes egenorganisert trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og lekpregede aktiviteter.

Friluftsliv:

Med friluftsliv menes opphold og fysisk aktivitet i naturen, skole eller fritiden, med sikte på miljøforandring og opplevelser. Friluftsliv inngår her innen begrepet fysisk aktivitet.

Idrettsanlegg:

Med idrettsanlegg menes sted der idrett utføres. I forhold til spillemiddelfordelingen opereres det med følgende klassifisering: Nærmiljøanlegg, ordinære anlegg og nasjonale anlegg.

Nærmiljøanlegg:

Med nærmiljøanlegg menes anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig i tilknytning til skole – eller boområder. Områdene skal være allment tilgjengelige og beregnet primært på barn og ungdom. Nærmiljøanlegg kan kun

unntaksvis brukes til organisert fysisk aktivitet, og skal ikke ivareta den organiserte aktivitetens behov på fast basis.

Ordinære anlegg:

Med ordinære anlegg menes anleggstyper nært knyttet til konkurranse – og treningsvirksomhet for idrettsorganisasjonene.

Nasjonale anlegg:

Lyngdal kommune har ingen slike anlegg i dag og har ingen planer for slike anlegg i nærmeste fremtid.

Friluftsområder:

Med friluftsområder menes store, ofte uregulerte, områder som vanligvis er i privat eie og omfattes av allemannsretten. Områdene brukes i rekreasjonssammenheng til turliv, jakt, fiske, trim og aktiv trening. I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest vist som LNF – område.

I reguleringsplansammenheng kan friluftsområder avsettes til spesialområder for friluftsliv (jf.plb § 25, nr 6.)

Friområder:

Med friområder menes avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens rekreasjon og opphold. Dette kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser

Foto: Hallgeir Fiddan

Nasjonale og lokale føringer

Nasjonale føringer

Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen; *idrett og fysisk aktivitet for alle*.

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Den viktigste forutsetningen for dette er satsning på anlegg for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.

Klima- og miljødepartementet er fagdepartementet for friluftsliv, og har ansvaret for tilskuddsordninger, lovverk og andre virkemidler på området. Barn, unge og personer som er lite fysisk aktive, er prioritert i statens friluftslivsarbeid. Den viktigste målsetningen er å stimulere til at flest mulig blir aktive deltakere i friluftsliv. Friluftsliv er en viktig del av folkehelsearbeidet, og friluftslivstiltak nær der folk bor, er prioritert.

For øvrig vises det til [Stortingsmelding om friluftsliv: Natur som kilde til helse og livskvalitet](#).

Når det gjelder spillemidler til anlegg understrekes det fra kulturdepartementet (KUD) at barn og ungdom er prioriterte målgrupper.

Kulturdepartementet delegerer myndighet til fylkeskommunene for å forvalte spillemidlene. For å komme i betraktning til disse midlene, skal kommunen ha politisk godkjente planer for utvikling av denne type anlegg. Kommunens administrasjon samordner alle søknader årlig. Dette gjelder både kommunens egne søknader og søknader fra lag/foreninger. Søknadene om spillemidler sendes til fylkeskommunen for videre behandling. Dette er en årlig prosess og i tråd med føringer fra KUD.

Kulturdepartementet stiller krav om at det skal være vedtatt en kommuneplan for idrett og fysisk aktivitet. Tiltak som tenkes finansiert gjennom spillemiddelordningen må ligge inne som et prioritert tiltak i handlingsprogrammet i denne planen.

Handlingsprogrammet er den kortsiktige delen av kommunedelplanen, og er en oversikt over planlagte anlegg eller tiltak i kommunen neste fire år. Denne skal som nevnt rulleres hvert år.

Det skal være samsvar mellom kommunens handlingsprogram og prioriterte søknader om spillemidler. De prioriterte søknadene samles i to grupper; Ordinære anlegg og Nærmiljø anlegg.

Lokale føringer

Det omforente dokumentet for idrett og fysisk aktivitet skal bidra til å ivareta målrettet utbygging, tilrettelegging og vedlikehold av anlegg og områder for idrett og friluftsliv, inntil en ny kommunedelplan er på plass. Den skal også samordne koordinering av andre tiltak innen friluftsliv, og handlingsdelen skal dokumentere behov for areal for lek, friluftsliv og idrettsaktiviteter.

Foto: Lyngdal kommune

Status og situasjonsbeskrivelse

Følgende status og situasjonsbeskrivelse dekker hele Lyngdal kommune. Dette for å få en oversikt over anlegg og områder slik at det utføres en hensiktsmessig anleggsutvikling og koordinering i fremtiden. Gjennomgangen skal danne et bilde av hvilke ulike fasiliteter som finnes i kommunen.

Foto: Ole Aa. Brattford, Lyngdal kommune

Lyngdal sør

Idrettshaller og anlegg

I Lyngdal sør eier og driver kommunen to flerbrukshaller, i tillegg til ordinære gymsaler på skolene.

Sørlandsbadet eies av kommunen og fylkeskommunen, men driften forvaltes av Sørlandsbadet AS.

Utover dette eies og drives alle større idrettsanlegg av andre private aktører, hvorav Lyngdal Idrettslag er den største eier/ driver. Tilbudet til innbyggere i kommunen er i stor grad avhengig av de private aktørenes idrettsanlegg, både når det gjelder drift av eksisterende anlegg og utvikling av nye anlegg.

Lyngdal kommune, Lyngdal Idrettslag, KVS-Lyngdal, samt Lyngdal skytterlag har alle de senere årene hatt oppgraderinger av deler av anleggene. Lyngdalshallen ble oppgradert med nytt sportsgulv i 2014. Sørlandsbadet og hallene ved KVS fremstår som i god stand.

Lyngdal stadion vil i de kommende år ha behov for flere oppgraderinger på banene, hall og klubbhuset.

Lyngdal idrettslag eier og driver anleggene ved Lyngdal stadion. Dekket på den eldste kunstgressbanen er 12 år gammelt, og Lyngdal I.L. har behov for å skifte kunstgresset. Anleggene ved Lyngdal stadion vurderes som svært viktige arenaer for folkehelse for mange av kommunens innbyggere. Det er også vesentlig at idrettslaget selv har foreslått et kunstgress med granulat som er 100 % biologisk nedbrytbart.

Idrettslag

Det er flere registrerte idrettslag og klubber i Lyngdal, og Lyngdal Idrettslag er det største laget. For øvrig finnes det blant annet hest og ponni klubb, karate, crossklubb, klatreklubb, volleyballklubb, dykkerklubb, turnforening, sykkelklubb og idrettslag i Kvås og Korshamn.

Foto: Lister Friluftsråd

Friluftsområder

Aktivitet med skilting og merking av turstier har økt de siste årene. Det finnes en rekke turløyper med ulik vanskelighetsgrad i Lyngdal.

Lyngdal kommune har et tett samarbeid med Lister Friluftsråd for utvikling av friluftsområder.

Det er over 20 merkede turløyper i den sørlige delen av kommunen. Det finnes mange gode og varierte tur- og friluftsområder i Lyngdal, de fleste driftes og vedlikeholdes av frivillige i samarbeid med kommunen. Blant annet vedlikeholdes det viktigste turområdet i Lyngdal, Skrelia, av Lyngdal Rotary.

I Lyngdal finnes Barnas Turlag, som er et meget positivt og populært tiltak for barn.

Kvavik.

Kvavik er et viktig kommunalt friluftsområde. Det er Lyngdals største sandstrand og blir aktivt brukt til familieaktiviteter som blant annet padling og bading sommerstid, samt at området er en del av sykkeløype fra Lyngdal sentrum mot Agnefest. På vinterstid blir Kvavik brukt til skøyteaktivitet når forholdene ligger til rette for det.

Det er ønskelig med mer tilrettelegging og universell utforming i området. Kvavik er et statlig sikret friluftsområde. I forbindelse med egen tiårig plan for området arbeides det med større grad av universell tilrettelegging og flere tiltak for fysisk aktivitet.

Skjærgårdsparken

Det finnes mange områder i skjærgården som er offentlig tilgjengelige. I Lyngdal er syv statlig sikrede områder i skjærgården som er driftet av skjærgårdstjenesten: Bjødnesodden, Epledal, Bærøy, Kjøpsøy, Langevågen, Sutnøy og Sælør.

Friluftsrådet for Lindesnesregionen utarbeidet et nytt turkart som dekker hele Nye Lyngdal. Kartet er i målestokk 1:50 000, og kan fås kjøpt på biblioteket eller turistkontoret.

Foto: Hallgeir Fiddan

Lyngdal nord

Idrettshaller og anlegg

Nord i Lyngdal kommune finnes det to flerbrukshaller, en på Konsmo og en på Byremo. Hallen på Byremo er i privat eie og drives av Byremo Kulturbygg AS. Idrettshallen har fullverdig håndballbane, 3 oppmålte volley- og badmintonbaner, tennisbane, basketballbane, treningscenter og spinning rom. Idrettslagene i kommunen trener gratis i hallene.

Konsmo flerbrukshall er også i privat eie, men drives av kommunen. Hallen holder god standard, med foaje, fire garderober, godkjent volleyballbane, en scene og teleskoptribune.

Det finnes en kommunal svømmehall på Byremo med ett basseng som er åpent mellom oktober og april.

Helle stadion er en flerbruksbane 11 bane i kunstgressdekke, 400 meter løpebane og tennisbane. Standard er forholdsvis god ut fra alder.

Det finnes ballbinger og balløkker ved Byremo Ungdomsskole, Konsmo barneskole og Øvre Helle byggefelt, samt balløkke på Sveindal, Lyngbakken, Konsmo sentrum og på Løkkan.

På Konsmo finnes det et utendørs skyteanlegg, med tilhørende klubbhus og støyvoll. På Byremo finnes det innendørs skytebane.

Idrettslag

Det er to idrettslag i den nordlige delen av Lyngdal, Grindheim IL og Konsmo IL. Det finnes to skytterlag, på Grindheim og Konsmo. I tillegg er KRIK et aktivt idrettslag.

Friluftsområder

Friluftsrådet for Lindesnesregionen utarbeidet et helt nytt turkart som dekker hele Nye Lyngdal. Kartet er i målestokk 1 : 50 000.

Statlig sikrede friluftsområder i kommunen er Byremoparken, Sundet, Skoftelandområdet og Konsmoparken som ligger midt i Konsmo sentrum.

Helt nord i kommunen på Sveindal ved Hanekilen finnes det et friområde.

Sundet

Friluftsområdet har badeplasser, klatreløype, turområde, gapahuk, fiskebrygge, utsetningsplass for båter, kano- og båtutleie samt ulike aktivitetstilbud. Området er tilrettelagt med parkeringsplass, toalettanlegg og adkomst til vann for bevegelseshemmede.

Det er avsatt midler til oppgradering av Sundet, og det skal lages nye turstier i tilknytning til området.

Byremosanden

Friluftsområdet har badeplasser, turområde, gapahuk, utsettingsplass for båter, kano- og båtutleie samt ulike aktivitetstilbud. Området er tilrettelagt med parkeringsplass, toalettanlegg og adkomst til vann for bevegelseshemmede.

Det finnes sandvolleybane.

Det er avsatt midler til oppgradering av Byremosanden, og det skal lages nye turstier i tilknytning til området.

Konsmoparken

Midt i Konsmo sentrum beliggende ved elva Audna finner man Konsmoparken. Området er et statlig sikret friluftsområde som er tilrettelagt for lek, trening, friluftsliv og rekreasjon.

Parken er opparbeidet de senere år og inneholder fasiliteter som BMX-sykkelbane, naturklatrejungel, badeplass/ lagune, treningshjørne, grillplass, sandvolleyballbane, fiskeplass, turstier, toalett, frisbee-golf og aktivitetsområde med lekestativer for barn.

Det er etablert en skatebane med skateelementer og det er laget en utescene i tilknytning til denne.

Fremtidige tiltak som planlegges i parken er:

- Etablere gapahuk.
- Diverse ball/parkaktiviteter – planlagt Teqballbord.
- Utvide lekeområdet med nye apparat.
- Skifte ut sanden på volleyballbanen med finere sand.
- Lagerbygg til skatepark/vedlikeholdsutstyr.

Det meste av Konsmoparken er universelt utformet og tilrettelagt for rullestol.

Barnevandrerstien

Barnevandrerstien har vært et satsingsområde innen friluftsliv og tursti. Stien kombinerer kulturhistorie og folkehelse, og blir både brukt av lokalbefolkningen og tilreisende. Stein er godt merket og blir ryddet årlig av en velforening. Det er planlagt en gapahuk i tilknytning til stien.

Konsmo motorbane

På Konsmo finnes en motorbane som eies av NMK Konsmo. Banen har høy aktivitet, og arrangementer for både ungdom og voksne, på landsnivå. Aktiviteter for barn er Bilcross og Rallycross, samt godkjent Crosscart trase, med oppstart fra 6 års alder.

Foto: Lyngdal kommune

Utfordringsbildet i Lyngdal kommune og satsingsområder.

I den sørlige delen av kommunen er det behov for universelt utformede turløyper. I Lister Friluftsråd handlingsplan er spesielt Kvavik nevnt som et område der det bør tilrettelegges for sti langs stranden og opp langs elven, samt rullestolrampe til sanden. Det er også ønskelig å utvikle Odden til badeplass for allmenheten. Begge disse tiltakene er ønskelig å få til som et samarbeid mellom kommune og friluftsråd.

Den nordlige delen av Lyngdal har flere friluftssjaker underutvikling. Det omfatter blant annet enkelte turstier som er tilrettelagt for rullestol og barnevogn.

Det er ønskelig å utvikle flere områder i Lyngdal med tilsvarende tiltak, blant annet på Kvavik, Aleen og Rom.

Det er behov for flere lysløyper i hele kommunen.

Lyngdal mangler et godt tilbud innen turn. I Lyngdal finnes det et begrenset alternativ for de aller minste. Etterspørselen etter fasiliteter tilpasset turning henger sammen med ønsket om utbygging og oppgradering av Lyngdalshallen. Når det gjelder kapasiteten i de kommunale flerbrukshallene er situasjonen presset. Det er ønskelig med en utvidelse av Lyngdalshallen, ved for eksempel en aktivitetssal som også kan benyttes til turn og bueskyting. Prosjektet er avhengig av Lyngdal kommunes økonomiske situasjon og er derfor utsatt.

I Lyngdal har det vært et ønske å få etablert en motocrossbane. Det finnes rallycrossbane på Kongsmo med et aktivt og profesjonelt miljø. Det er her behov for noe oppgraderinger og utbedringer i fremtiden. Klubben arbeider med dette.

Når det gjelder offentlige tilskudd til lag og foreninger, frikjøp av treningstid, vil den nye kommunen utarbeide og få på plass retningslinjer og avtaler for idrettslagenes bruk av

anlegg. Her er det ulik praksis på ulike steder, og man må gjøre en grundig gjennomgang for å finne hensiktsmessige løsninger som tjener til det felles beste for kommune og brukere.

Kommunen har, og vil i fremtiden ha utfordringer i forhold til barn og unge og fysisk aktivitet. Man må legge til rette for å finne tilbud og arenaer som fenger, både innen organisert og uorganisert aktivitet. Barn og unge må involveres i arbeidet med å finne løsninger som er tilpasset de selv.

Folkehelseperspektivet bør ligge til grunn når en ny kommunedelplan for idrett og friluftsliv skal skrives, og fokuseres på livslang idrett. Hovedfokuset for idretten i Lyngdal kommune bør være tilrettelegging for å kunne drive med idrett på ulike nivåer i alle aldre. Allsidig aktivitet må prioriteres i ung alder. Et tiltak kan være å utarbeides en aldersbestemt plan.

Kommunen bør etterstrebe å kunne tilby gratis treningsfasiliteter til aktiviteter for ungdom opp til 19 år, samt prioritering av tiltak som kan bidra til å redusere økonomi som barriere for deltakelse i idretten.

Kommunens kanskje aller største utfordring er egen investeringsevne i årene som kommer. Muligheten for utvikling av anlegg for friluftsliv og idrett er avhengig av at kommunen selv kan investere i nye prosjekter, så vel som å oppgradere allerede eksisterende fasiliteter.

Foto: Friluftsrådet for Lindesnesregionen

Prioritert handlingsprogram for spillemiddelsøknader 2021

Følgende handlingsprogram er kommunens prioritering av idrettsanlegg som skal tildeles spillemidler, som danner grunnlaget for fylkeskommunens tildeling av spillemidler.

Ordinære anlegg

Pr.nr.	Anlegg	Utbygger/ Søker	Merknad/ Sted	Status	Kostnad
1	Skatepark v/Lyngdal stadion	Lyngdal kommune	Lyngdal	F	4 200 000
2	Nytt dekke på kunstgressbane, Lyngdal stadion	Lyngdal idrettslag	Lyngdal	P	3 000 000
3	Skofteland – friområde	Lyngdal kommune	Konsmo	P	260 000
4	Båtsti og rundløype mellom Øydnavannene,	Lyngdal kommune	Konsmo	U	376 666

	samt gapahuk. Stier ut fra friluftsportalen.				
5	Øvre Flottorp gruver	Lyngdal kommune	Byremo	P	250 000
6	Lysløype på Helle	Konsmo IL	Konsmo	F	1 500 000
7	Lysløype Byremo	Grindheim IL	Byremo	U	300000
8	Oppgradering Konsmo Motorbane – Rallycrossbane	NMK Konsmo	Konsmo	P	1 975 000
9	Konsmo Motorbane – Driftingbane	NMK Konsmo	Konsmo	P	1 175 000
10	Oppgradering Helle Stadion	Lyngdal kommune	Konsmo	P	Uavklart
11	Elvesti Konsmo (Fase 2) og Rundløype Konsmoparken – Øydneskleiv – Konsmo (Elvesti fase3)	Lyngdal kommune	Konsmo	U	1 300 000
12	Aktivitetssal – utvidelse av Lyngdalshallen	Lyngdal kommune	Lyngdal	P	17 000 000
13	Helårsanlegg ski (langrenn, hopp, skiskyting), Kvås	Kvås IL	Kvås	P	Uavklart
14	Tursti Bergan	Bergan Vel	Byremo	U	400 000
15	Turvei, turmål og gapahuk på Vågefjell	Ikke avklart	Lyngdal sentrum	P	3 000 000
16	Motocrossbane Lyngdal, motorsykkel*	Lyngdal MA Crossklubb	Uavklart beliggenhet	P	1 000 000

*Denne banen tenkes i sammenheng med plassering av eksisterende baner for motorsport på Konsmo.

Nærmiljøanlegg

Pr.nr.	Anlegg	Utbygger/ Søker	Merknad/ Sted	Status	Kostnad
1	Byremo sentrum til Byremoparken (rundløype)	Lyngdal kommune	Byremo	U	500 000
2	Utvikling av Sundet Friluftsområde	Lyngdal kommune	Konsmo	P	600 000
3	Utvikling av Byremoparken	Lyngdal kommune	Byremo	P	600 000
4	Utvidelse av Konsmoparken	Lyngdal kommune	Konsmo	U	477 000
5	Rundløype Sveindal	Lyngdal kommune	Byremo	U	150 000
6	Oppgradering balløkka Sveindal	Lyngdal kommune	Byremo	U	212 000
7	Skøytebane Helle	Lyngdal kommune	Konsmo	U	533 332
8	Rundløype på Viblemo	Lyngdal kommune	Konsmo	U	200 000
9	Turorientering Byremo, samt gapahuk på Hårtveitshei	Lyngdal kommune	Byremo	U	160 000
10	Tursti Bergan - Ytre Refsnes	Bergan Vel	Byremo	P	120 000
11	Klatretårn Byremo Barneskule	Lyngdal kommune	Byremo	U	518 000
12	Stier ut fra friluftsportalen Sundet	Lyngdal kommune	Konsmo	P	110 000
13	Barnevandrerstien Vest - gapahuk	Lyngdal kommune	Konsmo	P	150 000
14	Rundløype Kjørkeheia	Lyngdal kommune	Konsmo	P	110 000
15	Byremohei	Lyngdal kommune	Byremo	P	110 000

16	Skogen tursti	Lyngdal kommune	Byremo	U	120 000
17	Universelt utformet bade plass, Odden/Auglandsvannet	Lyngdal kommune	Lyngdal	P	Uavklart
18	Sandvolleyballbane Monodden	Lister Volleyballklubb	Lyngdal	P	Uavklart
19	Rullestolrampe – Monodden	Lyngdal kommune	Lyngdal	P	Uavklart
20	Konsmo skole uteområde: Ballbinge	Lyngdal kommune	Konsmo	F	Total kostnad hele prosjektet, inkl. lyanlegg på de ulike søknadene 3.7.00.000
21	Konsmo skole uteområde: Flerbruksbane	Lyngdal kommune	Konsmo	F	
22	Konsmo skole uteområde: Balanseområde	Lyngdal kommune	Konsmo	F	
23	Konsmo skole uteområde: Bordtennis	Lyngdal kommune	Konsmo	F	
24	Konsmo skole uteområde: Skateboard, rullebrett og sykkel	Lyngdal kommune	Konsmo	F	
25	Gapahuk	Løkkan vel	Byremo	P	75 000,-

Forklaring til forkortelser:

F = Ferdig.

U = Under arbeid.

P = Planlagt

Postadresse:
Postboks 353, 4577 lyngdal

Telefon: +47 38 33 40 00
Org.nr.: 922 421 498

E-post: post@lyngdal.kommune.no
www.lyngdal.kommune.no

**LYNGDAL
KOMMUNE**